

Notat til Folketingets Europaudvalg

Dato
4. oktober 2023

J nr. 2023-4727

Forelæggelse af revision af EU's elmarkedsdesign

Dagsorden	Side
1. Forslag til revision af EU's elmarkedsdesign, KOM(2023) 148	2
- <i>Generel indstilling</i>	

1. Forslag til revision af EU's elmarkedsdesign

KOM (2023) 148

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 14. marts 2023 fremsat forslag om revision af EU's elmarkedsdesign gennem ændring af direktiv (EU) 2019/944 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (elmarkedsdirektivet) og forordning (EU) 2019/943 om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordningen). Forslaget indeholder bl.a. krav om at anvende differencekontrakter (CfD'er) for nye statsstøttede investeringer i visse elproduktionsteknologier, foranstaltninger til fremme af elkøbsaftaler (PPA'er), etablering af en ret til energideling, styrkelse af forwardmarkederne, etablering af en forbrugerret til fastpriskontrakter, øget fokus på fleksibilitet gennem diverse tiltag samt muligheden for, at Kommissionen kan erklære elpriskrise.

Forslaget forventes at have lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser. De potentielle statsfinansielle konsekvenser vurderes overordnet at være negative. De potentielle samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser forventes hovedsageligt at være positive.

Regeringen finder det centralt, at revisionen af EU's elmarkedsdesign fokuserer på målrettede justeringer, der fastholder elmarkedets centrale principper. Regeringen er overordnet positiv over for forslagens formål om at øge forbrugerbeskyttelsen, styrke rammerne for fleksibilitet samt øge investeringer i vedvarende energi (VE) og forbedre integrationen heraf i elsystemet. Dette bør ske gennem så markedskonforme tiltag som muligt, der tager hensyn til de forskellige udgangspunkter i de enkelte medlemsstater og deres sektorer. Regeringen finder, at brug af CfD'er ift. støtte til nye projekter bør være frivilligt, da det er mest fordelagtigt for EU's konkurrencedygtighed og forsyningssikkerhed samt integration af VE. Dertil bør statslige indtægter fra CFD'er i perioder med høje elpriser ikke øremærkes af EU.

Sagen forventes sat på dagsordenen for energirådsmødet den 17. oktober 2023 til generel indstilling.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen (herefter Kommissionen) har den 14. marts 2023 fremsat forslag KOM(2023) 148 om en revision af EU's elmarkedsdesign gennem revision af henholdsvis direktiv (EU) 2019/944 om fælles regler for det indre marked for elektricitet (elmarkedsdirektivet) og forordning (EU) 2019/943 om det indre marked for elektricitet (elmarkedsforordningen).

Forslaget er fremsat med baggrund i energikrisen og de høje og volatile energipriser, der især var til stede i 2022. Formanden for Kommissionen annoncerede behov for

reform af elmarkedets udformning i talen om Unionens tilstand i 2022, ligesom Det Europæiske Råd flere gange og senest på mødet i december 2022 opfordrede til, at elmarkedsreformen blev fremsat hurtigst muligt. Kommissionen har ikke udarbejdet en konsekvensanalyse til forslaget.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 194, stk. 2. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse ved kvalificeret flertal. Forslaget er modtaget i dansk sprogversion den 28. marts 2023.

Sagen forventes sat på dagsordenen for energirådsmødet den 17. oktober 2023 til generel indstilling.

3. Formål og indhold

Formålene med Kommissionens forslag til revision af EU's elmarkedsdesign er:

- Sikre bedre forbrugerbeskyttelse.
- Skabe mere stabile og forudsigelige elpriser, herunder gennem styrkelse af forwardmarkederne.
- Styrke investering i VE samt forbedre integration af VE i systemet, bl.a. gennem øget fokus på fleksibilitet.

De vigtigste forslag til ændringer i elmarkedsforordningen og elmarkedsdirektivet beskrives nedenfor.

Differencekontrakter (Contract for Difference, CfD'er)

Kommissionen foreslår, at fremtidige prisstøtteordninger til nye investeringer i elproduktion fra vindkraft, solenergi, geotermisk energi, vandkraft uden reservoir samt kernekraft skal udformes som to-vejs differencekontrakter, også kaldet Contract-for-Difference (CfD).

CfD'er er en prissikringsmekanisme, som sikrer producenten en bestemt pris for elproduktionen, dvs. den aftalepris, som producenten har budt i udbuddet (tilbudsgiveren, der tilbyder lavest aftalepris, vinder udbuddet). Såfremt spotprisen på markedet er under den aftalte pris, betaler staten prisdifferencen til producenten. En to-vejs CfD indebærer, at der også sættes et loft på producentindtjeningen, dvs. at i de timer, hvor elprisen er højere end aftaleprisen, så tilbagebetaler producenten prisforskellen til staten. Med forslaget vil indtægter fra perioder med priser over aftaleprisen blive øremærket til forbrugerne på grundlag af deres andel af forbruget, mens staten fortsat skal betale producenten i perioder med elpriser under aftaleprisen. Kravet om obligatoriske to-vejs CfD'er gælder, hvis der anvendes prisstøtte til nye investeringer i elproduktion, herunder investeringer i nye produktionsanlæg, investeringer i opgradering af eksisterende produktionsanlæg (repowering) samt investeringer i udvidelser eller levetidsforlængelse af eksisterende produktionsanlæg.

Fremme af elkøbsaftaler (Power Purchase Agreements, PPA'er)

Med forslaget skal medlemsstaterne fremme elkøbsaftaler (PPA'er). En PPA er en bilateral elhandelsaftale indgået mellem en forbruger og en producent af elektricitet. PPA'er har til formål at sikre en fast elpris (og evt. volumen) for begge aktører over en tidsperiode. Typisk vil en PPA være indgået for en længere årrække omkring aftag af den producerede elektricitet samt de tilhørende oprindelsesgarantier, der dokumenterer, at elektriciteten er baseret på vedvarende energi.

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne skal lette udbredelsen af PPA'er ved at skabe de rette markedsvilkår for elkøbsaftaler. Bl.a. skal medlemsstaterne sikre, at instrumenter til at mindske de finansielle risici, der er forbundet med betalingsmisligholdelse på aftagersiden, fx via garantiordninger til markedspris, er tilgængelige for virksomheder, der står over for adgangsbarrierer på markedet for PPA'er, og som ikke er i finansielle vanskeligheder. Garantiordninger for PPA'er, der støttes af medlemsstaterne, skal indeholde bestemmelser for at undgå, at likviditeten på elmarkederne aftager, og må ikke yde støtte til køb af produktion fra fossile brændsler. Derudover stiller forslaget bl.a. krav om, at PPA'er skal kunne sameksistere med støtte-mekanismer.

Styrkelse af forwardmarkederne

Det foreslås at styrke forwardmarkeder. Ud over de kortsigtede markeder (day-ahead, intraday og balancemarkederne) består elmarkedet også af forwardmarkeder. Forwardmarkeder med høj likviditet kan anvendes af købere og sælgere til at prissikre deres elproduktion eller elforbrug mod udsving på længere sigt. Hertil foreslås, at der udvikles "regionale virtuelle hubs". Formålet med dette er at forbinde flere prisområder med hinanden og dermed pulje markedslikviditeten for flere markeder sammen i større regionale markeder. Dette bevirker, at udbuddet, og dermed konkurrencen blandt sælgere, stiger, og at købere kan opnå en mere fordelagtig pris.

Med forslaget skal priserne i de virtuelle hubs fastlægges således, at de giver så høj en priskorrelation som muligt mellem referencepriserne og priserne i de budområder, der udgør virtuelle hubs. I den forbindelse skal *finansielle transmissionsrettigheder (FTR)* anvendes til at afdække prisforskellen mellem en given budzone og den virtuelle hub sådan, at aktører har mulighed for at prissikre sig i et mere likvidt og konkurrencedygtigt marked.

Anvendelse af flaskehalsindtægter (Transmission access guarantee, TAG)

Flaskehalsindtægter opstår, når der ikke er tilstrækkelig kapacitet på forbindelserne mellem to budzoner til at udjævne prisen imellem dem. Flaskehalsindtægter er lig den prisforskel, der opstår mellem to budzoner ganget med den transporterede mængde strøm mellem budzonerne. Flaskehalsindtægter tilfalder transmissionssystemoperatørerne (TSO'erne).

Som en del af udspillet har Kommissionen foreslået en *Transmission Access Guarantee (TAG)*. Formålet er at ligestille afsætningsmulighederne for el-producenter i såkaldte 'hybrid-offshore projekter' - såsom energiøerne - med alle andre el-

producenter. Forslaget indebærer, at TSO'ernes (i Danmark Energinet) rådighedsforpligtigelse på transmissionsforbindelser på 'hybrid-offshore projekter' hæves fra 70 (svarende til rene udlandsforbindelser) til 100 pct., idet havvindopstillere i almindelige havvindparker allerede i dag de facto er sikret 100 pct. markedsadgang.

TAG'en er en *finansiel* forpligtelse, hvor den TSO (fx Energinet), der er skyld i evt. manglende rådighed skal kompensere el-producenterne via flaskehalsindtægter, der opstår ved handel mellem priszoner med prisdifferencer. De ligestillede, prioriterede formål for anvendelse af flaskehalsindtægter er modhandel og netudbygning, og med forslaget således også kompensation til hybrid-offshore projekter i tilfælde af rådighed på under 100 pct. Subsidiære formål er bl.a. sænkelse af forbrugstariffen.

Energidelning

I Kommissionens forslag indføres en ret til energidelning. "Energidelning" skal muliggøre, at aktive kunder har ret til at dele fx egenproduceret VE-baseret elektricitet imellem hinanden. Det nuværende eldirektiv definerer en "aktiv kunde" som en aktør, der kan forbruge, lagre eller sælge egenproduceret elektricitet samt deltage i fleksibilitets- eller energieffektivitetsprogrammer, givet, at disse aktiviteter ikke er deres primære kommercielle eller professionelle aktivitet. I forslaget ændres definitionen således, at aktive kunder nu får mulighed for at dele egenproduceret elektricitet på tværs af ejendomme, så længe de ligger inden for den samme budzone.

Forslaget lægger op til, at medlemsstaten skal sikre, at aktive kunder, der deltager i energidelning, får nye rettigheder, fx at kunden kan få den delte elektricitet trukket fra i afregningen af sit totale målte forbrug (uden at det berører gældende tariffer og afgifter) samt mulighed for adgang til en skabelon på en handelskontrakt.

Fremme af fleksibilitet

Forslaget indfører bl.a. en ny definition af fleksibilitet, således at fleksibilitet omhandler elsystemets evne til at tilpasse sig variation i produktions- og forbrugsmønstre samt nettilgængelighed på tværs af relevante markedsrelevante tidsrammer.

Kommissionen foreslår en række tiltag, der har til formål at øge fokus på og anvendelsen af fleksibilitet i elsystemet. Med forslaget skal den regulerende myndighed i medlemsstaterne (Forsyningstilsynet i Danmark) hvert andet år udarbejde en fleksibilitetsbehovsvurdering for en periode af mindst fem år. Fokus er sikring af forsyningssikkerheden set i lyset af øgede mængder VE i elsystemet og udfasning af fossile brændsler. Baseret på behovsvurderingen for fleksibilitet skal medlemsstaterne fastlægge et ikke-bindende nationalt mål for forbrugsfleksibilitet og lagring. Denne målsætning skal indgå i medlemsstaternes nationale energi- og klimaplaner (NECP) samt statusrapporten herfor.

Derudover skal medlemsstater, som i dag anvender en kapacitetsmekanisme (nationale foranstaltninger, der sikrer, at elproduktionskapaciteten til enhver tid er tilstrækkelig til at sikre en pålidelig energiforsyning), overveje at promovere deltagelse

fra ikke-fossil fleksibilitet (fx fleksibelt elforbrug og lagring), ved at introducere yderligere kriterier i designet af kapacitetsmekanismer. Hvis denne yderligere promovning ikke er tilstrækkelig til at opfylde det nationale mål for forbrugsfleksibilitet og lagring, kan medlemsstater implementere fleksibilitetsstøtteordninger bestående af betaling for tilgængelig kapacitet af fleksibilitet hvad angår ikke-fossile brændsler såsom fleksibelt elforbrug og lagring. Medlemsstater, som ikke allerede har en kapacitetsmekanisme, kan implementere støttemekanismer for fleksibilitet. Der fastsættes desuden en række krav for støttemekanismer til ikke-fossil fleksibilitet.

Tariffer

Forslaget stiller nye krav til de kollektive elforsyningsvirksomheders mulighed for at udarbejde tarifmetoder, således at der bl.a. tages højde for fleksibilitet, forsyningsikkerhed samt forventede og langsigtede investeringer i elnettet. Forslaget udvider anvendelsesområdet til også at vedrøre tarifmetoderne for transmissionsnettet, således at både TSO- og DSO-tarifferne er omfattet. Med forslaget skal tarifmetoder understøtte brugen af fleksibilitetsydelser, effektive investeringer, herunder løsninger til optimering af det eksisterende net og fremme af efterspørgselsreaktion.

Ret til fastpriskontrakter

Med forslaget skal medlemsstaterne sikre, at alle forbrugere kan anmode om at indgå fastpriskontrakter af en varighed på minimum et år med mindst én elleverandør og med enhver elleverandør, som har mere end 200.000 kunder. Fastpriskontrakten kan indeholde et fleksibelt element, fx forskellige peak og off-peak priser. Forbrugere med en intelligent måler har fortsat krav på at kunne indgå en dynamisk prisaf tale.

Leveringspligtig leverandør (supplier of last resort)

Forslaget fastsætter, at medlemsstaterne skal, i det mindste for privatkunder, udpege en såkaldt leveringspligtig leverandør, dvs. en leverandør, der er udpeget af en medlemsstat til at overtage elforsyningen til kunder hos en leverandør, der er ophørt med at drive virksomhed. Medlemsstaterne skal sikre, at en leveringspligtig leverandør straks meddeler de overførte kunder om de gældende vilkår og betingelser og sikrer kontinuiteten af ydelser for disse kunder i mindst 6 måneder samt sikre, at kunderne tilskyndes til at skifte til et markedsbaseret tilbud.

Priskrise

Forslaget gør det muligt for Kommissionen at erklære regional eller Unionsdækkende elpriskrise i op til et år, såfremt følgende betingelser er opfyldt: engrospriserne på elektricitet er mindst to en halv gange gennemsnitsprisen, detailpriserne på elektricitet stiger med mindst 70 pct., engros- og detailpriserne forventes at forblive høje i mindst 6 måneder og det har en negativ påvirkning på økonomien som helhed. Medlemsstaterne kan i den periode støtte små og mellemstore virksomheder (SMV'er) og husholdninger gennem målrettede offentlige indgreb i elektricitetspriserne. Undtagelsesvist og midlertidigt kan medlemsstaterne fastsætte en elpris, som er lavere end omkostningerne. Indgrebenes omfang skal holdes inden for visse grænser og

må ikke medføre diskrimination mellem leverandører af elektricitet. Leverandørerne skal kompenseres for deres tab ved at sælge elektricitet til under omkostningerne.

Mulighed for flere elektricitetsleveringskontrakter

Desuden indeholder forslaget bl.a. nye krav for at sikre, at kunder kan have mere end én elektricitetsleveringskontrakt på samme tid ved at muliggøre flere målere til en enkel nettilslutning (serielle målere), dvs. slutbrugere skal have adgang til mere end én elhandelsvirksomhed på den samme nettilslutning. Dertil foreslås nye regler, der giver TSO'erne og DSO'erne tilladelse til at bruge data fra serielle målere til observation og afvikling af fleksibilitetstjenester såsom fleksibelt elforbrug og energilagring.

Spidsbelastningsudjævningsprodukter ("peak shaving")

Forslaget gør det muligt for TSO'er at indkøbe "peak shaving"-produkter for at reducere efterspørgsel på elektricitet i spidsbelastningstimerne. TSO'er, der ønsker at anskaffe sig et spidsbelastningsudjævningsprodukt, skal forelægge den regulerende myndighed i den pågældende medlemsstat et forslag, der fastsætter dimensioneringen af og betingelserne for anskaffelsen af spidsbelastningsudjævningsproduktet. TSO'ens forslag skal opfylde en række krav – bl.a. skal dimensioneringen af produktet baseres på en analyse af behovet for en yderligere ydelse med henblik på at sikre forsyningssikkerheden – og skal opfylde en pålidelighedsstandard eller objektive og gennemsigtige kriterier for netstabilitet, der er godkendt af den regulerende myndighed. Dimensioneringen skal begrænses, således at de forventede fordele ved spidsbelastningsudjævningsproduktet ikke overstiger de forventede omkostninger.

Leverandørernes risikostyring (supplier management)

Med forslaget skal de nationale regulerende myndigheder sikre, at elleverandørerne anvender hensigtsmæssige risikoafdækningsstrategier for at begrænse risikoen for, at ændringer i engrosforsyningen af elektricitet påvirker den økonomiske levedygtighed af deres kundekontrakter, samtidig med at likviditeten og prissignalerne på de kortfristede markeder opretholdes. Hvor der er tilstrækkeligt udviklede markeder for elkøbsaftaler, kan medlemsstaterne kræve, at en del af leverandørernes strategier til risikoafdækning omfatter brug af VE-elkøbsaftaler, der svarer til varigheden af deres risikoeksponering på forbrugersiden, med forbehold for overholdelse af EU's konkurrenceret.

Gennemførelsesretsakter

Kommissionen foreslår endvidere muligheden for at udarbejde gennemførelsesretsakter vedrørende anvendelsen af flaskehalsindtægter, mulighed for at oprette regler for en særskilt virksomhed, der tager sig af markedskoblingen samt tildelingen af langsigtede finansielle transmissionsrettigheder via den fælles tildelingsplatform.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet er i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF art. 294) medlovgiver. Europa-Parlamentet har vedtaget deres position på plenarsamlingen den 14. september. Hovedelementerne i Parlamentets position er bl.a. mere fleksibilitet i anvendelse af CfD'er, udvidelse af bestemmelserne om PPA'er samt en ny artikel om en europæisk VE-auktioneringsordning, som har til formål at etablere et link mellem reformen af elmarkedsdesignet og VE-målet for 2030.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen heraf henviser Kommissionen bl.a. til, at energikrisen har ramt EU's indre marked for elektricitet, hvorfor der er behov for handling på EU-niveau. Samtidig er der øget integration af EU's elektricitetsmarkeder, som kræver tættere koordination mellem medlemsstater. Derudover henviser Kommissionen til, at medlemsstaters tiltag i elektricitetssektoren har direkte indvirkning på nabolande grundet handel på tværs af grænser, netforbindelser og igangværende markedsintegration. Dertil henvises til, at reform af EU's elmarkedsdesign gennem ændring af elmarkedsforordningen og elmarkedsdirektivet er eksisterende lovgivningsinstrumenter i EU, og at tilføjelser og ændringer hertil kræver handling på EU-niveau.

Ifølge Kommissionen vil tiltag fra medlemsstaterne kun være mulige inden for rammerne af nuværende EU-lovgivning, hvorfor det vil kræve handling på EU-niveau for at opnå formålene med denne revision. Samtidig henvises til, at dette vil være mere omkostningseffektivt.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vil få betydning for en række love og bekendtgørelser. Nedenfor er oplyst de love og bekendtgørelser, som forventes at være omfattet af de foreslåede ændringer i elmarkedsforordningen og elmarkedsdirektivet:

- Lov om elforsyning, jf. lovbekendtgørelse 984 af 12/05/2021 (med senere ændringer)
- Bekendtgørelse nr. 2648 af 28/12/2021 om elhandelsvirksomhedernes opgaver og forpligtelser i forbindelse med levering af elektricitet til elkunder
- Bekendtgørelse nr. 1363 af 29/09/2022 om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg samt elproduktion fra anlæg på land
- Bekendtgørelse nr. 936 af 18/06/2022 om nettilslutning af vindmøller, solcelleanlæg, bølgekraftanlæg og vandkraftværker
- Bekendtgørelse nr. 1069 af 30/05/2021 om VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber og forholdet mellem VE-fællesskaber og borgerenergifællesskaber og elhandelsvirksomheder og kollektive elforsyningsvirksomheder

- Bekendtgørelsen nr. 1067 af 28/05/2021 om systemansvarlig virksomhed og anvendelse af eltransmissionsnettet m.v.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Såfremt forslaget vedtages i den nuværende udformning, vurderes det at medføre behov for ændringer af en række love og bekendtgørelse, jf. pkt. 6, samt muligt behov for at fastsætte nye love og bekendtgørelser.

Økonomiske konsekvenser

Det kan generelt fremhæves, at Kommissionen ikke har udarbejdet en konsekvensvurdering af forslaget, og der er derfor ikke kendskab til konsekvenserne på EU-niveau.

Statsfinansielle konsekvenser

Det vurderes, at Kommissionens forslag kan medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser. Det er særligt statens forventede rolle fsva. brug af obligatoriske CfD'er, som potentielt kan medføre betydelige konsekvenser for statens handlingsrum for støtte modeller til udbygning af VE. Det hænger sammen med, at modellen ændrer risikofordelingen mellem stat og producent, hvor staten med en 2-sidet CfD bærer hele prisrisikoen. Det indebærer, at staten får andel i evt. *wind fall profit*, der følger af ekstraordinært høje elpriser, men også at staten har udgifter ifm. lave elpriser. Forslaget indebærer også, at staten i tilfælde af høje elpriser skal videreføre indtægterne ved CfD'en til forbrugerne på baggrund af deres elforbrug. Dvs. at staten ved lave elpriser skal betale producenterne og ved høje elpriser skal betale indtægterne fra producenten videre til forbrugerne. Denne øremærkning kan medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser på et mia. beløb. Forslaget indeholder dog muligheder for at indføre CfD med en "top-pris" og en "bundpris", hvor medlemsstaten selv kan fastsætte niveauerne, ligesom det ikke er fastlagt, hvorvidt medlemsstaten skal afrejse på timebasis og årsbasis. Anvendelse af disse muligheder vil nedbringe de økonomiske konsekvenser af forslaget betragteligt.

Muligheden for at etablere garantiordninger for PPA'er kan også udgøre en statsfinansiell konsekvens. Det vurderes, at der ikke eksisterer regulatoriske barrierer for indgåelse af PPA'er i Danmark. På baggrund heraf er den umiddelbare vurdering, at forslaget ikke medfører krav om, at den danske stat skal facilitere private eller statslige garantiordninger med medfølgende økonomiske konsekvenser.

Der kan også forventes øgede administrative omkostninger for de danske myndigheder i forbindelse med indførelse af nye opgaver, herunder f.eks. udarbejdelse af fleksibilitetsbehovsvurdering, fastsættelse af mål for forbrugsfleksibilitets- og lagringsmål samt kontrol af el-leverandørernes prissikringsstrategier.

Vedr. TAG: Kompensationsforpligtelsen, der pålægges TSO'er ifm. hybrid-offshore projekter, kan have økonomiske konsekvenser for både stat, samfund og erhverv.

For VE-opstillere vil det forbedre forretningsmodellen ifm. hybrid-offshore projekter, hvilket ventes at have positive statsfinansielle konsekvenser, da havvind tildeles via konkurrenceudsatte udbud, hvorfor forbedringen ventes at sætte sig direkte og positivt i buddene. Det er forbundet med stor usikkerhed at skønne over de økonomiske konsekvenser ved TAG-modellen. Det ventes dog at kunne medføre en samlet kompensationsforpligtelse på et tocifret mia. beløb.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at kunne medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Konsekvenserne forventes hovedsageligt at være positive. Det forventes bl.a., at styrkelsen af forwardmarkederne kan lede til en bedre risikohåndtering og deraf aflede en positiv effekt på samfundsøkonomien. En eventuel implementering af peak-shaving produkter og støttemekanismer til ikke-fossil fleksibilitet kan også bidrage til en mere omkostningseffektiv sikring af forsyningssikkerhed, indpasning af VE og drift af elnettet. Højere grad af anvendelse af fastpriskontrakter, PPA'er osv. kan dog sænke incitamentet til fleksibelt forbruget, hvilket vil være negativt.

Derudover pålægges TSO'er og DSO'er at offentliggøre informationer om ledig kapacitet i elnettet, hvilket kan have en positiv effekt på samplacering af forbrug og produktion, samt udskyde behovet for netforstærkninger.

If. TAG er det i udgangspunktet samfundsøkonomisk fordelagtigt, at rådighedsforpligtelsen øges til 100 pct., så den strøm, der efterspørges, kan flyde derhen, hvor der er behov for den.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser. Aktører, som kan levere de nye peak-shaving ydelser og aktører, som bliver godkendte til at modtage støtte for udbudt fleksibilitetskapacitet, forventes at opleve positive effekter. Samtidigt vil en styrkelse af forwardmarkederne forbedre aktørernes evne til at pris sikre sig korrekt, hvilket bør være til gavn for både forbrugere og producenter.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Generelt vurderes forslaget at styrke beskyttelsen af små forbrugere og husholdninger, da der tildeles flere rettigheder til forbrugerne i form af bedre mulighed for pris sikring. Muligheden for, at der kan anvendes regulerede priser i andre medlemsstater, i tilfælde af en erklæring om elpriskrise, kan muligvis resultere i en svækket konkurrenceevne for SMV'er etableret i Danmark.

8. Høring

Kommissionens forslag er sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik den 14. marts 2023 med frist den 20. marts 2023. Der er modtaget høringssvar fra Danmarks Almene Boliger (BL), Dansk Erhverv (DE), Dansk Fjernvarme, Dansk Industri (DI), Forbrugerrådet Tænk, Green Power Denmark (GPD), INFORSE-Europe

Danmarks Almene boliger (BL) bakker op om, at man med forslaget søger at beskytte kunder mod ustabile priser og fjerne nogle af de hindringer, der eksisterer i dag for direkte deling af VE-produceret strøm. BL er enig med Kommissionen i, at større energideling (f.eks. deling af overskydende solenergi på taget med en nabo) kan forbedre brugen af lavpris vedvarende energi og give større adgang til direkte brug af vedvarende energi for forbrugere, der ellers ikke ville have en sådan adgang.

Det er en afgørende forudsætning for at opnå ønskede effekt, at en række af de barrierer, som eksisterer på nationalt plan fjernes. For den almene sektor drejer det sig primært om, at boligorganisationer kan opnå status som elkunde på den enkelte boligafdelings vegne, samt at tilslutningspunktet defineres som et målepunkt, hvorfra der fra det kollektive elnet aftages elektricitet til den samlede faste ejendom. BL bakker op om udvidelsen af det frie elvalg, men savner en præcisering af, hvordan det teknisk og økonomisk skal håndteres for eksempelvis installationer i de nuværende almene boligafdelinger. Givet elmarkedsreformens hensigt om at sikre større energideling, bemærkes det, at virtuel afregning er en forudsætning for det frie elvalg, som formuleret i forslagets artikel 4.

Dansk Erhverv (DE) vurderer generelt, at det er positivt, at forslaget til en reform af EU's elmarkedsdesign ikke strukturelt ændrer på elmarkedsdesignet. DE finder det stærkt kritisabelt, at Kommissionen har fremlagt et forslag til en reform af elmarkedet uden forudgående konsekvensanalyse. Ift. priskrise-tiltaget er DE stærkt kritiske. Prisintervention risikerer at forværre en evt. forsyningskrise, hvilket ingenlunde vil være til gavn for forbrugerne. Dertil vil forslaget øge den generelle usikkerhed for virksomhederne på elmarkedet, hvilket indirekte vil betyde højere elregninger for forbrugerne som følge af en højere risikopræmie for investorerne.

Vedrørende PPA'er bakker DE op om forslagets intention om at styrke forbrugerne ift. udsving i elprisen. Derfor finder DE det positivt, at markedet for salg PPA'er styrkes. DE påpeger, at det i de forestående forhandlinger om reformforslaget er essentielt at fastholde princippet om, at muligheden for indgåelse af PPA'er udbredes til alle aktører i markedet og bygger på frivillighed fra både forbrugernes og udbydernes side. Dog er der behov for at sikre stabilitet i markedet i forhold til introduktionen af statsgaranti for PPA-offtakers. DE nævner, at ca. 5 pct. af strømforbruget går tabt i elnettet. Dette tab dækkes i dag ofte gennem indkøb på spotmarkedet, hvorved omkostningerne videreføres gennem nettatariffen til forbrugerne. Derfor bør muligheden for at indgå PPA'er udstrækkes til at gælde DSO'er og TSO'er.

Fsva. tosidede CfD'er nævner DE, at fraværet af en konsekvensanalyse betyder, at der mangler sammenligningsgrundlag med alternative støttemodeller. Tosidede CfD'er har den fordel, at de kan medføre mulig gevinst til staterne, men samtidig giver sikkerhed for udviklerne. DE bakker op om, at indførelse af tosidede CfD'er ikke

sker med tilbagevirkende kraft på eksisterende projekter. Det undrer DE, at Kommissionen kræver, at indtægter skal anvendes til at kompensere alle elforbrugere for høje elpriser.

Derudover bakker DE op om muligheden for at handle tættere på leveringstidspunktet. Det kan bidrage til bedre at balancere forbrug og produktion, hvorved ubalancerne i markederne mindskes, og andelen af VE kan øges, idet VE-ressourcerne kan udnyttes mere effektivt. DE bakker også op om, at Kommissionen lægger op til at støtte udviklingen af nye teknologier, herunder batterier og fleksibilitetsmekanismer. DE påpeger, at der er behov for en klar udspecificering af, hvad kravene om hedging konkret indebærer af økonomiske og administrative omkostninger for virksomhederne.

DE bakker op om krav til DSO'er og TSO'er om offentligt at udstille ledig kapacitet i elnettet, men påpeger, at der samtidig bør tages behørigt hensyn til, at ledig kapacitet på et givent sted er en kompleks størrelse, når det omfatter både det under- og overliggende net, og at offentliggjorte informationer om belastningen i nettet ultimativt kan udnyttes af ondsindede aktører til at kompromittere forsyningssikkerheden. Bl.a. på denne baggrund bør der på national basis afsættes tilstrækkelig tid til en hensigtsmæssig implementering ud over den angivne seks måneders frist.

Til slut påpeger DE ift. budzoner, at de savner en opdeling af Tyskland og andre budzoner i flere budzoner. Det nævnes, at en af de største udfordringer i det nuværende elmarkedsdesign er, at budzonerne i medlemsstaterne ikke altid afspejler de fysiske begrænsninger i transmissionsnettet.

Dansk Fjernvarme bemærker, at forslaget fokuserer på at styrke de finansielle markeder. Her er det dog vigtigt at øge den samlede likviditet i de finansielle elmarkeder, da de forskellige finansielle instrumenter, som f.eks. PPA, forward markeder og CfD, trækker på de samme aktører. Samtidig er det vigtigt at finde den rette balance mellem aktuelle prissignaler og prissikring, da øget udbredelse af prissikringer vil mindske aktørernes incitamenter til at reagere på aktuelle prissignaler fra markedet, som tilskynder fleksibelt elforbrug og elproduktion. Dansk Fjernvarme mener, at forslaget kan bidrage til at skabe øget investorsikkerhed og reducere prisudsving for forbrugere, men samtidig indebærer en betydelig risiko for at reducere incitamenterne til at agere prisleksibelt på både produktions- og forbrugssiden.

Dansk Fjernvarme ser positivt på, at Kommissionens forslag ikke indeholder indtægtsbegrænsninger for elproduktion som en fast del af elmarkedets design. Dansk Fjernvarme finder det desuden vigtigt, at muligheden for at intervenere i prissætningen ved erklæring af priskrise ikke rettes mod kraftvarmeverker, da Danmark er unik blandt EU-landene ved at have en tæt kobling mellem el- og varmesystemet.

Dansk Fjernvarme anbefaler, at det præciseres, at fjernvarmeselskaber skal kategoriseres som værende en 'final electricity customers' i kategorien 'SMEs'. Dette vil

sikre, at fjernvarmeselskaberne og dermed fjernvarmeselskabernes forbrugere, vil modtage en andel af de indtægter, staten indsamler gennem tovejs CfD'er, og dermed ligestille fjernvarmeselskabernes forbrugere med de kunder, der anvender individuel opvarmning med el (elvarmepumper).

Dansk Fjernvarme støtter ambitionen om, at medlemsstaterne har mulighed for at indføre en kapacitetsmekanisme til at fremme ikke-fossil fleksibilitet. Dansk Fjernvarme anbefaler, at reglerne udformes, så de muliggør en effektiv grøn omstilling baseret på teknologineutrale løsninger, og som ikke differentierer mellem eksisterende og nye anlæg. Dansk Fjernvarme mener, at det bør sikres, at det fremlagte forslag ikke spænder ben for mulighederne for, at man nationalt kan indføre tiltag – herunder mekanismer, der er målrettet sikring af kapacitet – der understøtter forsyningssikkerheden.

Dansk Fjernvarme finder en høj grad af asymmetri i "peak shaving produktet", der kun er møntet på at fremme fleksibelt forbrug, men ikke fremmer fleksibel produktion. Dansk Fjernvarme er også usikker på, om det foreslåede peak shaving produkt skaber yderligere forbrugsfleksibilitet i sig selv, eller om det blot er en ny måde at handle den eksisterende forbrugsfleksibilitet, men som ikke bidrager til at øge mængden af forbrugsfleksibilitet i systemet og dermed fremmer et mere robust elsystem.

Dansk Fjernvarme anbefaler ift. artikel 66a (erklæring af elpriskrise), at det i teksten præciseres, at indgrebet er rettet mod el-handlere, og at 'suppliers' defineres. Det bør videre præciseres, at muligheden for indgreb ikke er rettet mod elproducenter, hvorfor prissætningen for elproducenter, der afsætter el på engrosmarkederne ikke påvirkes af indgrebet. Det bør ligeledes præciseres, at forlaget ikke har for øje at reducere de økonomiske incitamenter til at understøtte en effektiv anvendelse af elproduktionskapaciteten. Såfremt kraftvarmeselskaber omfattes af et muligt indgreb i elprisen, så vil det kunne betyde, at kraftvarmeverker vil producere mindre el og mere varme ved at køre såkaldt bypass. Ved at præcisere, at forslaget er rettet mod elhandlere, samt ved at definere begrebet 'suppliers', vil forslaget tage hensyn til ovenstående problemstilling og dermed sikre et fortsat incitament til at fastholde samproduktion af el og varme, der således vil understøtte en høj forsyningssikkerhed i Danmark.

Dansk Industri (DI) er overordnet set positiv over, at forslaget ikke indeholder den dybdegående reformering som ventet i september 2022. DI ser kritisk på Kommissionens forslag om muligheden for at erklære energikrise med beføjelser til at intervenere i prisdannelsen, da elmarkedsrevisionen ikke bør være redskab til kortsigtet krisehåndtering. Mulighed for erklæring af priskrise risikerer at sætte forsyningssikkerheden over styr. DI mener ikke, at forslaget om krisemekanismer bør forfølges på nogen måde.

DI er overordnet positiv over for initiativer, der skaber langsigtede prissignaler, der kan beskytte forbrugerne mod prisvolatilitet, og støtter forslagets initiativer, der øger

brugen af PPA-kontrakter ved at forbedre markedsadgangen for mindre forbrugere og styrke incitamentet til at udbyde kontrakterne. Forslaget skaber et mere dynamisk PPA-marked ved at mindske den finansielle risiko for aftageren. Dette tiltag vil især gavne mindre forbrugere (bl.a. SMV'ere), der ofte har haft svært ved at indgå PPA-aftaler på grund af økonomiske barrierer. Når flere markedsaktører får mulighed for at indgå PPA-kontrakter vil det medføre et dybere marked, som sikrer en bedre prisdannelse. DI ser positivt på dette tiltag.

DI mener, at udbygningen af VE bør ske på markedsvilkår. Hvor dette ikke er muligt, og statsstøtte er nødvendigt, vurderer DI, at CfD'er er en velfungerende støttemodel til at øge investeringssikkerheden og realisere udbygning af VE. Det er væsentligt, at medlemslandene får den tilstrækkelige fleksibilitet og frihed til at vælge det støtte-regime, som kan understøtte udbygningen af VE på den bedst mulige måde. Prisfastsættelsen af CfD-kontraktens top og bund skal iflg. DI foregå på markedsvilkår. DI advarer mod ændringsforslag, der forsøger at gøre CfD'er obligatoriske.

Ift. forwardmarkeder ser DI positivt på forbedring af likviditet heraf. DI anerkender behovet for et initiativ, såsom virtuelle hubs, men bemærker ligeledes, at erfaringerne fra Nordens virtuelle hub vidner om, at et lignende tiltag indebærer risici. DI nævner, at markedsaktørerne i Norden både skal afdække sig mod risikoen i systemprisen og for spreadet fra prisen i det virtuelle hub til prisen i budzonen. På nuværende tidspunkt er den faldende relevans for afdækning af systemprisen destruktiv for likviditeten i forwardmarkedet, da man skal afdække sig gennem to forwardkontrakter i stedet for én. DI frygter, at samme udfordring vil gøre sig gældende ved realiseringen af Kommissionens forslag til etablering af regionale virtuelle hubs i EU. Derudover er forslaget om virtuelle hubs for uklart beskrevet.

Fsva. fleksibilitet ser DI positivt på Kommissionens forslag, der skal fremme fleksibilitetsløsninger, og fremhæver her at Power-to-X kan bidrage med stor fleksibilitet i energisystemet, hvilket der skal tages hensyn til i udbredelsen af fleksibilitetsløsninger og designet af støtteordningerne.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at der med forslaget indføres krav om, at forbrugerne har ret til et standardiseret resume af de centrale vilkår i aftalen, der indgås. For Forbrugerrådet Tænk er det vigtigt, at elleverandørerne pålægges på standardiseret vis at oplyse deres spottillæg pr. kilowatt-time (oven i markedsprisen på el), deres abonnementspris og alle øvrige gebyrer ved kontrakttilbud og markedsføring. Derudover opfordrer Forbrugerrådet Tænk til, at det specificeres, at disse prisparametre, der er selskabernes eneste konkurrenceparametre, til enhver tid let kan findes på alle elleverandørers hjemmesider, så forbrugerne reelt har mulighed for at sammenligne elaftaler på tværs af selskaberne. Det er ikke tilfældet i dag, hvilket gør elmarkedet svært at navigere i for forbrugerne.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at der med forslaget indføres tiltag, der beskytter udsatte forbrugere mod at blive frakoblet deres forsyning af elektricitet. Derudover mener Forbrugerrådet Tænk, at det er vigtigt, at forslaget sætter fokus på, at elleverandører ikke ensidigt skal kunne ændre eller opsigte fastprisaftaler på elektricitet. Forbrugerrådet Tænk støtter desuden, at forbrugerne altid har adgang til en fastprisaftale baseret på markedsvilkår på el med en varighed på mindst et år. Forbrugerrådet Tænk støtter derudover, at de teknologiske fremskridt inden for målerteknologi skal kunne komme forbrugerne til gode og gøre dem i stand til at have et mere fleksibelt elforbrug.

Forbrugerrådet Tænk mener, at energipolitik og socialpolitik skal holdes adskilt, og medlemsstaterne ikke skal blande sig i prisdannelsen på el. Forbrugerrådet Tænk støtter desuden, at prismodellen fastholdes. Forbrugerrådet Tænk finder samtidig, det vigtigt med et stort fokus på at udbygge eltransmissionsnettet på tværs af landegrænser.

Green Power Denmark (GPD) finder det positivt, at Kommissionen i deres forslag til et ændret elmarkedsdesign anerkender, at de kortsigtede markeder fungerer godt.

Ift. en kompensationsmekanisme for manglende netadgang for elproduktion i en offshore budzone finder GPD, at oprettelsen af en offshore budzone til at integrere elproduktion fra en energiø kan give god mening ud fra et samfundsperspektiv. GPD vurderer dog, at det har en markant negativ konsekvens for havvindsejer i offshore budzonen. Der nævnes tre primære risikoelementer ved at være havvindsejer i en offshore budzone: volumenrisiko (øget usikkerhed om, hvorvidt elproduktionen kan leveres til markedet), prisrisiko (lavere priser som følge af, at prisen i en offshore budzone altid følger den laveste af de forbundne budzoners pris ved to forbundne budzoner) og dyrere og mindre fleksibilitet i balancering.

Ift. en Transmission Access Guarantee (TAG) mekanisme vurderer GPD, at forslaget er centralt, hvis det skal være attraktivt at investere i havvind ved energiøer. GPD nævner, at forslaget yderligere har den fordel, at TSO'en får et incitament til at løse flaskehalsen. GPD ser derfor forslaget som afgørende for en succesfuld implementering af Energiø Bornholm og Energiø Nordsøen. I sin nuværende form kan forslaget dog give anledning til både under- og overkompensation i visse situationer, hvorfor kompensationen bør gøres målrettet.

Ift. garantiordninger for at øge muligheden for indgåelse af PPA-aftaler, mener GPD, at det er vigtigt at sikre, at der i forbindelse med garantistillelsen defineres tydelige krav for modtageren af ordningen, som sikrer ordningens robusthed.

Fsva. regionale virtuelle hubs på forwardmarkederne nævner GPD, at det er uklart, hvordan etableringen af virtuelle hubs faktisk vil øge likviditeten. GPD nævner, at man i Norden har prøvet at øge likviditeten ved at etablere en systempris for det

nordiske område. Det har dog ikke resulteret i øget likviditet, og tværtimod har likviditeten i Norden i de seneste år været faldende. GPD er bekymret over, at Kommissionen foreslår at ændre forwardmarkederne uden at foretage en impact assessment.

Ift. peak shaving produkt er GPD bekymret over, at Kommissionen lægger op til at TSO'erne kan lave et produkt, der hverken er markedsbaseret eller teknologineutralt. Da forbrugere allerede i dag har muligheden og økonomiske incitament til at tilbyde deres fleksibilitet til systemet kan GPD ikke se værdien for elsystemet eller forbrugerne ved at udvikle en særskilt mekanisme, hvor forbrugere kan tilbyde deres fleksibilitet. Kommissionen bør i stedet fokusere på at fremme fleksibilitet i de eksisterende markeder, hvortil eksponering imod kortsigtede prissignaler er en vigtig driver. TSO'ens mulighed for at udvikle sådan et produkt udelukkende bør iflg. GPD være baseret på at løse nettilstrækkelighedsbehov og ikke effekttilstrækkelighedsbehov.

Vedrørende støtteordninger til fleksibilitet finder GPD det bekymrende, at Kommissionen ønsker at udvikle støtteordninger, der for det første ikke er teknologineutrale, da det kun omfatter lagring og demand response, og derudover kun omfatter nye investeringer. Fremme af fleksibilitet bør udvikles på en måde, hvor man sikrer markedsbaserede og teknologineutrale løsninger samt, at eventuelle afvigelser herfra har til formål at internalisere ikke prissatte eksternaliteter. GPD finder det derudover vigtigt, at løsningerne integreres i de eksisterende markeder, da særskilte løsninger og mekanismer vil fjerne konkurrencen og likviditeten fra eksisterende markeder. Fsva. vurdering af fleksibilitetsbehov hilser GPD fokus på at udvikle fleksibilitetsaktiver og -ydelser til at supplere vedvarende energi i systemet velkommen. Dog finder GPD, at Kommissionen har et ensporet fokus på udvalgte fleksibilitetsydelser (demand side response og lagring nævnes eksplicit). GPD opfordrer til, at der udarbejdes en økonomisk vurdering for hele systemet, der sikrer, at det er de bedste og mest omkostningsægte løsninger, som benyttes til at sikre systemets balance.

Vedrørende krav til fastprisprodukter finder GPD det bekymrende, at der lægges op til at øge reguleringen på detailmarkedet. Hvis der ikke er tilstrækkelige risikoafdækningsmuligheder for elhandleren, eller hvis kunden vælger at opsige kontrakten før dens udløb vil der opstå en asymmetri i dette forhold, hvilket kan føre til betydelige negative økonomiske konsekvenser for udbyderen af kontrakten. Disse omkostninger vil blive fordelt ud på alle elhandlernes produkter og dermed kunder.

GPD finder det bekymrende, at forslaget om en ny artikel 66a (energikrise) tildeler Kommissionen så vidtrækkende beføjelser. Såfremt man ønsker at give medlemsstater muligheden for at understøtte forbrugere i krisetid, bør dette iflg. GPD udelukkende ligge hos medlemsstaterne og ikke være afhængig af en kriseerklæring fra Kommissionens side.

Ift. transparens, performance targets og investeringer i elnettet vurderer GPD, at det er vigtigt, at der medtænkes konkrete tiltag, der understøtter netselskabernes øgede aktivitetsniveau og investeringsomkostninger. Der nævnes bl.a. også, at der mangler en tydeliggørelse af, hvad begrebet "anticipatory investments" dækker over. GPD ser gerne, at det betyder en opfordring for at opjustere indtægtsrammerne løbende, så de forventede øgede investeringsomkostninger kan dækkes.

Fsva. foreslåede krav til DSO'er og TSO'er om offentligt at udstille ledig kapacitet i elnettet bakker GPD op om forslaget. Dog er ledig kapacitet på et givent sted er en kompleks størrelse, hvorfor der på national basis bør afsættes tilstrækkelig tid til en hensigtsmæssig implementering ud over den angivne seks måneders frist. Ift. at Kommissionen ønsker at forbedre mulighederne for energifællesskaber, finder GPD det vigtigt, at dette bliver et operationelt supplement til medlemslandenes implementering af eldirektivets bestemmelser om energifællesskaber, og at det kan fungere i medlemslandenes konkrete markedsmodeller. Til slut finder GPD det uklart, hvad der ligger i forslaget om ret til ekstra målepunkter, og at det er vigtigt, at en sådan ret ikke kommer på bekostning af de øvrige brugere i det kollektive net, at det kan implementeres i medlemslandenes konkrete markedsmodeller (i DK engrosmodellen), og at der er den nødvendige implementeringstid.

INFORSE-Europe støtter forslagene om at gøre det nemmere og mere attraktivt at dele el lokalt. Forslagene bør også omfatte mulighed for at dele lagring af el for på den måde at øge fleksibiliteten lokalt og reducere behov for netudbygning. INFORSE-Europe støtter også bedre muligheder for at leje og lease anlæg samt støtter retten til energideling.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er generelt positivt modtaget. Der har været enkelte ønsker tidligere fra en mindre gruppe af lande om en mere vidtgående reform, der leverer en afkobling af forbrugerpriserne fra gasprisen.

Der er en gruppe af lande, som gerne vil fastholde obligatoriske CfD'er, inklusiv re-powering, samt en gruppe af lande, som ønsker højere grad af fleksibilitet i valg af støttemekanisme. Ift. øremærkning er en stor gruppe af lande, der er skeptiske over for forslaget, dog i forskellig grad. En mindre gruppe ønsker, at øremærkning helt udgår, mens resten har efterspurgt mere fleksibilitet i anvendelsen, både ift. at kunne finansiere udgifter i perioder med lave elpriser og ift. at kunne målrette bredere end kun til elforbrugere. Ift. TAG er en større gruppe umiddelbart forbeholdne, mens en anden stor gruppe har udtrykt åbenhed over for bestemmelsen

Sagen blev behandlet på rådsmødet i juni 2023, men det lykkedes ikke at opnå enighed pga. forskellige positioner i forhold til obligatoriske CfD'er på eksisterende kapacitet. En gruppe af lande ønsker mulighed for at give støtte til eksisterende kapacitet og videregive provenuet til elforbrugere, mens en anden gruppe af lande er bekymret

for, at det vil kunne medføre store summer af provenu, som medlemsstaten kan omfordele med risiko for, at det skaber ulige konkurrencevilkår.

10. Regeringens generelle holdning

EU har i dag en velfungerende markedsmodel for el, som er med til at sikre forsyningssikkerheden i EU og understøtte investeringer i vedvarende energi. Elmarkedet er tilrettelagt for at sikre forsyningssikkerheden, konkurrencen og den mest effektive produktion af el til lavest mulige priser, og har generelt været med til at sikre lave elpriser. De stigende elpriser i 2021 og 2022 på tværs af Europa har derfor ikke skyldtes det europæiske markedsdesign, men derimod eksterne chok på udbudssiden. Det er derfor centralt for regeringen, at reformen af elmarkedet fokuserer på målrettede justeringer, der fastholder og bygger videre på det eksisterende markedsdesigns centrale principper.

Regeringen er overordnet set positiv over for forslaget om at øge forbrugerbeskyttelsen ved valgfrit at kunne tegne fastpris- eller spotkontrakter, styrke forwardmarkeder for at sikre stabilitet, styrke rammerne for fleksibilitet samt øge investeringer i VE og forbedre integrationen heraf i elsystemet. Regeringen finder, at dette bør ske gennem så markedskonforme tiltag som muligt, der tager hensyn til de forskellige udgangspunkter i de enkelte medlemsstater og deres sektorer.

Regeringen støtter en ambitiøs udbygning af VE med henblik på at sikre grøn strøm. Regeringen finder, at muligheden for at kunne anvende mere langsigtede prissikringskontrakter som PPA'er og CfD'er i nogle tilfælde kan være relevant. Regeringen finder dog, at medlemsstaterne bør have den nødvendige fleksibilitet ift. indfrielsen af dette, samt at det generelt bør være op til medlemsstaterne at vælge, hvilke redskaber man finder mest hensigtsmæssige for at fremme udbygningen af VE. Regeringen støtter af den grund, at brug af PPA'er fastholdes som et frivilligt krav. Regeringen finder også, at det er mest hensigtsmæssigt, at brug af CfD'er til nye støttede VE-projekter gøres frivillige frem for obligatoriske, og at der gives mulighed for, at visse projekter, der allerede er under forberedelse eller sendt i udbud, ikke omfattes af et obligatorisk krav. Derudover bør indtægter fra CfD'er i tilfælde af høje elpriser ikke øremærkes af EU, men være et nationalt anliggende. Alternativt bør der sikres mest mulig valgfrihed i anvendelsen af statslige indtægter fra CfD'er. Indtægter fra CfD'er i tilfælde af høje elpriser bør heller ikke medføre risiko for at forøge de statslige udgifter ved statsstøttet VE.

Regeringen finder det hensigtsmæssigt, at der indføres tiltag, der kan øge forbrugerbeskyttelsen, således at mulighederne for at beskytte elforbrugere mod længerevarende perioder med høje energipriser øges, samtidig med at forsyningssikkerheden bevares og de langsigtede investeringssignaler holdes intakte. Det er vigtigt at bevare prissignaler fra markedet, da disse giver producenter og forbrugere incitament til at regulere deres adfærd.

Regeringen er positive over for indførelse af en TAG-model ift. hybridprojekter til havs. Eventuelle risici for TSO'erne bør dog indhegnes uden, at der går på kompromis mellem havvind i hybridprojekter og traditionel havvind. Indhegningen af risici for TSO'erne skal sikre, at de fuldt ud kan finansiere TAG-kompensationen ved enten brug af flaskehalsindtægter, forbrugstariffering eller på anden vis, og dermed mindske finansieringsrisikoen for TSO'erne mest muligt.

Regeringen bakker op om, at forslaget om ret til energideling skal foregå via det kollektive distributionsnet, og at der stadig tildeles et balanceansvar for den udsendte energi, som indgår i delingen. Regeringen ser desuden positivt på, at der med forslaget tages direkte stilling til, at muligheden for deling af energi ikke påvirker hverken tariffer eller afgifter.

Regeringen finder generelt, at elmarkedets grundlæggende prisme mekanisme bør opretholdes også i tilfælde af prisudsving. I tilfælde af at en "priskrise" erklæres, er det vigtigt, at medlemsstater kan gøre brug af støtteordninger til erhvervslivet og husholdninger i stedet for offentlige indgreb i elmarkedet. Dette er ligeledes vigtigt for dansk konkurrenceevne, da regulerede priser i andre EU-lande kan virke konkurrenceforvridende for danske virksomheder. Regeringen ønsker, at det fremgår klart, hvilke kriterier der skal til for at udløse en priskrise af hensyn til transparens for markedsaktørerne, ligesom en aktivering af prismekanismen kun må være midlertidig og at Kommissionen får beføjelsen til at aktivere den.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 2. juni 2023 til forhandlingsoplæg. Grund- og nærhedsnotat er oversendt den 26. april 2023.